

SZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA

Éves előfizetés	16 K.
6 hónapra	9 K.
3 hónapra	5 K.
1 hónapra	1 K.
Egyes szám ára	3 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétvége és ünnepnapok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca.
A szerkesztőség kéziratok visszaküldésére vagy megőrzésére nem vállal felelősséget.
Előfizetéseket és hirdetéseket a kiadóhivatalhoz intézendők.

XIII. évfolyam 30. szám.

Nagyvárad

Szerda, 1917 február 7.

Az Egyesült Államok Németország ellen.

Amerika felhívása a semlegesekhez.

Budapest, február 6. (Saját tudósítónktól.) Wolff jelentés New-Yorkból: Amerika szakítását valamennyi semleges kormányral tudatják. Azt hiszik, hogy az amerikai kormány örömmel fogadná a többi semleges állam csatlakozását.

Amerika felszólította a semleges államokat, hogy kövessék az Egyesült Államok példáját és szakítsák meg összeköttetésüket Németországgal.

A semlegesek válasza.

Hollandia nem csatlakozik.

Budapest, febr. 6. (Saját tudósítónktól.) Amsterdamból jelentik: A lapok tiltakoznak az ellen, hogy Hollandia Wilson lépéséhez csatlakozsék. Kijelentik, hogy amíg Amerika nem válhatna harctérre, Hollandia a harc területe lenne.

Svájc tartózkodó.

Budapest, február 6 (Saját tudósítónktól.) Bernből jelentik: Wilson javaslatáról, hogy Svájc csatlakozsék eljárásához, a Berner Tagblatt ezt írja: Svájc bizonyára vissza fogja utasítani a felhívást. Svájcnek nincsenek elveszteni való kereskedelmi hajói, ellenben a Németországgal való diplomáciai viszony megszakítása egész gazdasági forgalmának megszűnését jelentené.

Az Unió semlegesei.

Budapest, február 6 (Saját tudósítónktól.) A Frankfurter Zeitungnak jelentik Newyorkból: A kongresszus tagjai körében az ellenségeskedést mindaddig nem tartják valószínűnek, amíg valami váratlan incidens nem történik. Maga a kongresszus eddig

nem tett háborus intézkedéseket. Az amerikai semlegesek konferenciáján 5000 ember tapsolt Bryannek, amikor kijelentette, hogy Amerika köteles tartózkodni a háborútól.

A németeket Spanyolország képviseli.

Budapest, február 6 (Saját tudósítónktól.) A Reuter-ügynökségnek jelentik Washingtonból: A külügyi hivatal utasította Amerika követeit akik a Németországgal ellenséges államokban Németország érdekeit képviselték, hogy szüntessék meg a képviseléseket és várják meg, míg Németország valamely semleges államra ruházza a további képviselést Anglia, Japán, Szerbia és Románia képviselését Németországban ideiglenesen Spanyolország vállalja el.

Amerika csatahajói készenlétben.

Budapest, február 6 (Saját tudósítónktól.) A Daily Mail nek jelentik Washingtonból: Daniels, Amerika tengerészeti minisztere tegnap a kubai Quantarában, ahol egy csatahajó hadosztály állomásozik parancsot küldött, hogy a hajókat állítsák

készenlétbe. Washingtonba pánikban egy zászlóaljnyi katonaság érkezett a nyilvános épületek és emlékművek védelmére. Az ország minden részén hasonló intézkedések történtek.

Genfből táviratozzák: Washingtonból ez a jelentés érkezett Londonba: Az amerikai flottát az Antillákról visszarendelték, hogy a hadihajók az Atlanti Óceánra cirkáló utra jussanak ki.

Az Amerikában rekedt német hajók sorsa.

Budapest, február 6. (Saját tudósítónktól.) Filippina kikötőjében levő német hajók legénysége megvárta a gépek elpusztítását. A Manillában horgonyzó német hajók gépeiket elpusztították.

A Reuter-ügynökség jelenti Newyorkból: A Goier német ágyunaszád, mely Honolulu-ban volt internálva, legénysége felgyújtotta. A naszád ég.

Amerikai cselfogás.

Budapest, február 6 (Saját tudósítónktól.) A Reuter-ügynökség jelenti Washingtonból: A kormány hír szerint nem szándékozik az amerikai kikötőkben levő német kereskedelmi hajókat elfoglalni, mivel ez háborus cselekedet lenne.

Bryan Amerika állásfoglalásáról.

Budapest, február 6. (Saját tudósítónktól.) Bernből jelentik: A Petit Parisien arról értesül, hogy Bryan volt amerikai államtitkár kijelentése szerint az Unió semmiesetre sem csatlakozik a négyesszövetséghez, mert célja a béke propagálása.

Az elsüllyesztett hajó.

Budapest, február 6. (Saját tudósítónktól.) Rotte damból jelentik: A 7000 tonnás Matura nevű szőlő gőzöst elsüllyesztették.

Hadüzenet esetén.

Budapest, február 6 (Saját tudósítónktól.) Rotte damból érkezett hírek szerint az Egyesült-Államok intézősége

hadüzenet esetén a nemzetőrségből és önkéntes jelentkezésekből állandó őrséget és egy milliónyi katonát mozgósít. Csapatokat az Unió nem küldhet Európába, hanem fokozza a muníció és az élelmiszer-cikkek produkcóját.

Az Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár közgyűlése.

Tegnap délután tartotta évi rendes közgyűlést Nagyvárad és Biharmegye egyik legnagyobb és legtekintélyesebb pénzintézete: az Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár.

A közgyűlés előtört a sablonos pénzügyi közgyűlésektől, amennyiben az intézet jövőre kiható magyjelentőségű mozzanatairól számolt be az igazgatóság, mikor a részvényesekkel hivatalos formában közölte, hogy szorosabb összeköttetésbe lépett az intézet a budapesti Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársasággal.

Ennek az akciónak eredménye messzeható kihatással lesz az intézetre s eddigi jó hírnevét nagyban fogja emelni.

Az előnyös összeköttetés létesítéséért méltán adózott köszönettel és elismeréssel a közgyűlés dr. Popper Ákos vezérigazgatójának, aki oly kiváló szaktudással, dícsérendő energiával és körültekintéssel vezeti a hatalmas intézetet.

Másik érdekes mozzanata volt a közgyűlésnek, hogy az intézet eddigi horzsu címét *Egyesült Bank és Takarékpénztár r.-t.-ra* változtatta.

A közgyűlésen Zathureczky István elnöklete alatt jelen voltak: dr. Miskolczy Ferenc, Reismann Mór, dr. Fássy Lajos, Farkas Izidor, dr. Grosz Menyhért, Grosz Zsigmond, Kövér Endre, Krausz Dávid, dr. Popper Ákos, Nagy Márton, Rendes Vilmos, Katona Zoltán, Kálmán Henrik, Déri Vilmos, dr. Matolay Károly, Biszterszky Iván, dr. Sarkadi Lajos, dr. Rezső Mór, Róna Ármán, dr. Várnai Ferenc, Kormos József, dr. Gyémánt Jenő, Rácz Jakab, Markovits Manó, Lindenbaum Ignác, Friss Manó, Engol Ignác, Steiner Jakab, Molnár Henrik, Fleischer Ignác, Schvartz Artur, Weisz Zsigmond, Debreczy Imre, Wechsler József, Vály Géza, Grosz Albert, Lusztig Jakab, Straub Ferenc, Kaiser Márton, Deutsch Ignác, Jónás Andor, Nagy Sándor, Petry Gyula, dr. Papp János, Keller József, Mándy Rezső, Bögler Vilmos, Halász Kálmán, Wiener Jenő, Rosenberg Izsó, L. Kovács Béla, Popper Árpád, Jerzsák István, Olasz Elemér, Lukács Gyula, dr. Károly Irén József, dr. Adorján Ármán, Róth János, Eichner Sándor, Markovits Hermann, Steiner Emil, Dévald László, Engländer Sándor, dr. Bartha Dezső, Lichtmann Mór, Katona József, Darvassy Lajos, Kovács Kálmán, Szmaszenka Ernő.

Zathureczky István részvénytársasági társainak az ülést megnyitván, a jegyzőkönyv vezetésére dr. Várnai Ferenc intézeti ügyészt, hitelesítésére dr. Adorján Ármán, Debreczy Imre és Szirmay Lajos részvényeseket kérte fel. — Miután az elnök megállapította, hogy kellő részvénytársaság pénztáránál letéve s megfelelő számú részvényes jelent meg, továbbá, mert a közgyűlés szabályszerűen lett meghirdetve, a mérleg és zárszámadás kellő módon közzététett — a közgyűlést megtarthatóknak mondta ki.

A közgyűlés tárgysorozata szerint dr. Popper Ákos vezérigazgató olvasta az igazgatóság jelentését, melynek lényegesebb tartalma a következő volt:

Mielőtt az elmúlt esztendő üzleti eseményeiről beszámolnánk, mely megilletődéssel emlékezünk meg azon fájdalmas veszteségről, mely igazgatóságunk országos nevű tagjának: Telegdi József urnak a múlt év szeptember havában bekövetkezett elhalálásával intézetünket érte. Az elhunyt, ki sikeres közéleti pályáján, — mint országgyűlési képviselő és az Országos Munkapárt alelnöke, — valamint magánéletében is kiváló lelki tulajdonai, puritán jelleme és sze-

retetreméltó egyénisége révén általános megbecsülésben részesült, intézetünknek díszes, igazgatóságunknak értékes tagja volt és mindajánuk szeretetében maradandó helyet biztosított magának. Emlékei mindenkor kegyelettel fogjuk megőrizni!

Az elmúlt évben tisztviselői karunknak is két érdemes tagját ragadta el a halál, midőn régi tisztviselőnket Papolozy József cégvezetőt és Halász Béla, biztosítási osztályunk titkárát szólította el az élők sorából. E két derék tisztviselőnk emlékének is mindenkor kegyelettel fogunk adózni!

Tisztelt Közgyűlés! Az elmúlt üzleti év, melynek lefolyásáról mostani jelentésünk szól, az előző évhez hasonlóan, a változatlan hevességgel tovább tomboló világháború jegyében folyt le.

Mindazok a remények, melyeket ezen példátlan világháború elől lezárult emberiség a felsejebbről boka iránt lelkében táplált, sajnos az elmúlt évben sem váltak valóra és azok az örömteljes várakozások is, melyek az év végén megtörtént békekisérletekhez fűződtek, szintén csak szétfoszló ábrándoknak bizonyultak.

Ugyanazent jelentések, melyeket a háborús viszonyok a megelőző üzleti évben felszínre hoztak, megnövekedett arányokban az elmúlt esztendőben is, közgazdasági életünk minden vonatkozásában éreztették hatásukat.

A nyeresanyagok és feldolgozott áruk egyre nagyobb megfogyatkozása, valamint magának a termelő képességnek csökkenése, mindentől nagy árubányban és rendkívül drágaságban jutott kifejezésre. A likvidált árukért és gazdasági termékekért befolyó nagy összegek pedig, a befektetési és kihelyezési lehetőségek folyton szűkülő keretben nem találva megfelelő működési kört, a pénzügyi piacra nagy pénzügyi és ennek folyamatai a kamatláb megolósíthatóságát eredményezték.

Az ekként alakult közgazdasági viszonyok irányították városunk és megyénk gazdasági életét is, súlyosbítva azon körülménnyel, hogy a megelőző több évi kedvező természetű eredményekhez, az elmúlt esztendőben is, különösen megyénkben rosszul sikerült aratás járult.

Áttérve intézetünk üzleti tevékenységére, az elmúlt üzletévben is, működésünk inkább a meglévő üzletek gondozására, mint újak megteremtésére irányulhatott, bár mindentől, hol csak alkalom nyílott, nem zárkóztunk el a gondos mérlegelés alapján megfontolások talált új üzletkötésektől sem, különösen akkor, midőn ezzel régi üzleteink jogos igényeit elégíthettük ki vagy közgazdasági hivatásunk tette ezt feladatunkká.

Ekként folytattuk működésünket, mint a Hadi Termény r. t. főbizományosai, megyéinket túlhaladó körzetben vállaltuk továbbá a terményelőlegekkel — zöldbirtalmai — egybekötött műveletek lebonyolítását és végeztük nem csekély fáradsággal és áldozattal sem visszariadva, a megyénkbeli rekvirálási munkálatokat.

Uj vállalkozásul sikerült — az elmúlt év utolsó szakában — a cs. és kir. hadügyminisztérium sertsésvételi bizottságának biharmegyei kirendeltségét megnyerni és reméljük, hogy ebbeli ténykedésünk előggé jövedelmező lesz.

A m. kir. Pénzügyminisztérium kezdeményezésére és annak égése alatt a múlt évben megalakult Pénzügyi Központba intézetünk is tagul belépett és annak felügyelő bizottságába, az oda beválasztott vezérigazgató s személynében, képviselőletet is nyert.

Régibb vállalatbeli érdekeltségeinkről megemlékezve, örömmel jelenthetjük, hogy valamennyi ily vállalat a háborús conjunktúra alatt vagyoniilag tetemesen megerősödött és kedvező üzleti eredményre tett szert.

Az elmúlt évben 4 ik és 5 ik laban ki-

bocsátott magyar hadikölcsönök kihelyezésében intézetünk — mint hivatalosan kijelölt aláírási hely — ezúttal is miután erejével azon volt, hogy az egész országban nagy lelkesedéssel megindult hazafias versengésben minél eredményesebben közreműködjék.

Örömmel tölt el, hogy az anyagi előnyt is szívesen feláldozó szorgos munkásságunk révén, számottevő jegyzési eredménnyel járulhattunk hozzá ezen hadikölcsön kibocsátások szép sikeréhez.

Igy a IV. hadikölcsön kibocsátásánál 2.600.000 korona, az V-ik kibocsátás alkalmával 2.800.000 korona összegű címleteket sikerült elhelyeznünk és mindkét kibocsátásból egyenként 500.000 korona kötvényeket vettünk át saját tőreink részére.

Ekként a korábbi hadikölcsön jegyzésekkel együtt intézetünkön történt jegyzések a 12.000.000 koronán felül emelkedtek, melyből az intézet maga 2.000.000 koronát jegyzett saját részére.

Ismeretve az elmúlt év főüzletágait, elsősorban takarékbetétünk nagymérvű megnövekedését kell kiemelnünk. Ha ezen üzletágakban már a megelőző évben is tetemes szaporulatról számolhattunk be, ugy mostani jelentésünkben még jelentősebb emelkedésről számolhatunk.

Tisztelt Közgyűlés! Beszámolva az elmúlt üzleti év főbb mozzanatairól, jelentésünk végeztéül még egy oly műveletünkről kívánunk számot adni, mely nagy horderejénél fogva intézetünk további fejlődésére nézve messze kiható jelentőséggel bír.

Aki közgazdasági életünk fejleményeit figyelemmel kíséri, megállapíthatja, hogy a harmadik éve folyó világháború egész nemzetgazdasági életünkben oly átalakulásokat idéz elő, melyek az eddigi pénzügyi és gazdasági elméletekben és berendezésekben gyökerező közgazdasági hitvallásunkat egészen új alapra fektetik.

És amint közgazdaságunk egész szervezete, minden életműködésében, ezen háború folyamán a megváltozott helyzet követelményeihez alkalmazkodott és a domináló háborús szükségletek irányi ára alá került, ugy a háború elszűrésevel meginduló ujjaszervezés és ujjiateremtés nagy munkálatai is, új irányelveket fognak érvényre juttatni, melyek a megváltozott politikai és gazdasági helyzettel számolva, közgazdasági életünk folyamát új mederbe terelik.

A jövő ezen perspektívájában mutatkozó munkaprogramra felkészülni minden közgazdasági tényező feladata és éppen nagy pénzügyi intézetünk sorában, melyeknek gazdasági életünk irányításában vezető szerep jut, feladatunk mind gyakrabban azon törekvésrel, mely a maga erejének minél fokozottabb megnövekedését még nagyobb erejű pénzügyi tényezőkkel való egyesüléssel vagy érdekszövetségekbe való tömörítésével kívánja megvalósítani.

Mind ezeknek felismerése és előrelátása annak, hogy a jövő feladataival szemben csak nagy erkölcsi és anyagi erőket koncentráló intézmények fognak sikerrel érvényesülni és arra is felkészülve, hogy a fővárosi intézeteknek a vidéken történő egyre nagyobb terjedése által megnövekedett versenyrel is eredményesen megküzdhesünk, indított bennünket arra, hogy kereskedelmünk és pénzügyünk egyik irányító és vezető tényezőjével, a Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársasággal, oly érdekközösséget létesítsünk, mely üzleti tevékenységünk körzetében, a jövő munka rendjébe beilleszkedő ténykedésünkhöz az egyesült erőben rejlő teremtő energiát szolgáltatja.

Mert egy közös érdekkörben feltalálható azonos cél és nem az affiliálás eszméjét kívánja szolgálni azon kapcsolat, melyet a Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársasággal létesítettünk, midőn ezen intézetnek a vidéken is érvényesülést kereső nagy tökérejét, gazdasági téren elfoglalt kiváló pozícióját és összeköttetéseit saját in-

tézetünk javára hasznosítani és — a magunk függetlenségének és eszelekvő szabadságunknak teljes megőrzése mellett — intézetünknek a maga rayonjátan érvényesülő közgazdasági ténykedésével egyesíteni volt törekvésünk.

A vállalandó érdekközösség alapjait megvetendő, a Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság intézetünk részvényeiből nagyobb mennyiséget vásárolt és ebbeli érdekelttségét a megfelelő időben kibecserélendő új részvényeinkből neki átengedendő újabb mennyiséggel kibővíteni fogja.

Ezen érdekelttség természetes folyamánként intézetünk vezetésében is helyet kívénunk részére biztosítani, midőn a jelen közgyűlés napirendje szerint megejtendő igazgatósági és felügyelő-bizottsági választások alkalmával az említett intézet delegált tagjai közül háromat az igazgatóságba és egy tagot a felügyelő-bizottságba beválasztani kérünk.

Nagyvárad, 1917. január 26-ik napján.

Teljes tisztelettel:

Az igazgatóság.

Az igazgatósági jelentést a közgyűlés minden hozzászólás nélkül, egyhangulag tudomásul vette. A közgyűlés azután elfogadta a mérleget és zárszámadást és az igazgatóság azon javaslatát, hogy a kellő leírások és tartalékolások után mutatkozó 723 331 korona 04 fillér tiszta nyereségből, részvényenként már február hó 7-ik napjától kezdődőleg osztalékul 24 koronát fizessenek és hogy az osztalék beváltása az intézet pénztárán kívül Budapesten: a Magyar Bank és Kereskedelmi részvénytársaságnál, a Magyar Általános Hitelbanknál, a Wiener Bankverein magyarországi fióktelepénél és a Nemzeti Pénzváltó Részvénytársaságnál történjék.

Mintán az igazgatóság mandátuma lejárt, az igazgatóság tagjai gyanánt egyhangulag három évre dr Fásy Lajos, Farkas Leó, Fleissig Sándor, dr Gross Menyhért, Orcs Zsigmond, Kövér Endre, Katona Zoltán, Kalmán Henrik, Krausz Dávid, dr Mikolczy Ferenc, Markovits Antal, Nagy Márton, dr Popper Ákos, Reismann Mór, Rendes Vilmos, Zathureczky István.

A felügyelő bizottság elnökéül dr Matolay Károlyt, tagjaiul Biszterszky Iván, Déri Vilmos, Hunyady Ferenc, Rósenberg Izso, dr Sarkadi Lajos, dr Stern Odont, — póttagokul: Vály Géza és Wechsler Józsefet választotta meg.

A választmány kiegészítése a következő tagokkal történt: Debracsy Imre, Egry Rozsó, Grünwald Jenő, Kerekes Manó, ifj. Klein László, dr Konrad Márk, Kovács Kálmán, Mándy Rezső, Petry Gyula, Popper Árpád, Rosenthal Adolf, Schwartz Arthur, Schwartz Gyula, Steyer Jakob, Szűcs Izso, dr Versár István, dr Waldmann Béla, Wiener Emil.

Olasz Elemér részvényes szólalt fel ezután. Az összes részvényesek örömet, hálát köszöntött és elismerését fejezte ki az igazgatóság eredményes működéséért, de különösen dr Popper Ákos vezérigazgatónak azon nagyjelentőségű akciójáért, hogy az ország egyik legnagyobb pénzügyintézetével összeköttetésbe hozta az intézetet s ezzel hatalmasan megalapozta intézetünk jövő biztos fejlődését.

Az indítványt éljenzéssel elfogadták s ezzel a közgyűlés véget ért.

* **Megfagyott** szétől kivörösödött arc, orr, kéz ápolására és fehéritésére gyors és biztos hatású a *Harmattej-crème* és hozzávaló szappan. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B. Telefon 13-02.

Magyarország és Ausztria szakitása Amerikával.

Budapest, február 6. (Saját tudósítónktól.) A Rotterdamsche Courant jelenti, hogy a monarchia nagykövete, gróf Tarnowski Washingtonban marad és pedig *Wilson kívánságára*, mert általa befolyást akar gyakorolni a központi hatalmak által elfoglalt területeken ejtett foglyokkal való bánásmódra. Ezenkívül a monarchia semlegességére tekintettel, talán a helyzeten is javíthat az ő közreműködése.

Ez értesülésnek ellene mond a Newyork Times következő jelentése:

Washingtonban biznyosra veszik, hogy az Unió szakitása Magyarországgal Ausztriával is mihamar bekövetkezik.

A Wolff-ügynökség berlini irodája jelenti Newyorkból:

Nem lehetetlen, hogy az Unió Magyarország és Ausztriával is megszakítja a diplomáciai összeköttetést, miután a Németország eljárását vele szemben helyeselte.

Izgalom Madridban.

Budapest, február 6. (Saját tudósítónktól.) A Havas-ügynökség jelentése szerint a spanyol kormány Németországtól a spanyol hajóknak a blokádtól való visszatérése határidejének meghosszabbítását kérte. A király hosszabb tanácskozásokot folytatott Romanones miniszterelnökkel. A köztársasági párt elhatározta, hogy a német jegyek ellen tiltakozik s azt követeli, hogy a spanyol válság a nemekhez méltó legyen s a nemzet és érdekei jelentkezenek benne. A király fogadta az orosz és a dán követeket. A külügyminiszter az amerikai követet tanácskozt, hogy az esetleges együttműködés részleteit megbeszéljék.

Spanyolország tiltakozik.

Budapest, február 6. (Saját tudósítónktól.) A madridi Imparcial szerint ma tették közzé a spanyol kormány választását Németország legutóbbi (blokádt) jegyzékére. A spanyol kormány tiltakozik a német rendszabályok ellen. **Spanyolország, mondja a jegyzék, nem en-**

gedheti meg, hogy életét megbéniessék.

Svédország semleges marad.

Budapest, február 6. (Saját tudósítónktól.) Stockholmból jelentik: Kizárt dolog a norvég és svéd lapok szerint, hogy a skandináv államok csatlakozzanak Wilson felhívásához.

Gerard várja az utasításokat.

Budapest, február 6. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: Gerard, az Unio berlini nagykövete, mint a nagykövetség köréből hallatszik, Koperhágéba utazik, hogy ott Wilson további utasításait bevérdja. Nincs kizárva, hogy Gerard egyelőre ott marad, hogy további tárgyalásokat folytasson Németországgal. Az itteni amerikai kolónia tagjainak legnagyobb része elhatározta, hogy Németországban marad.

Vállalkozásunk Kirlibababánál.

Keleti harctér. Budapest, február 6. (Hivatalos.) Kirlibabától északkeletre a 26. tábori zászlóaljunk osztagai behatoltak az ellenség főállásába, 20 orosz leterítették és betemették az ellenséges árkokat.

Comanestinél légi harcban leszállásra kényszerítettünk egy ellenséges portyázó repülőgépet.

Olasz és délkeleti harctér. A helyzet változatlan. *Höfer.*

Angolcsata hajók légbörpülése, robbanások a municiógyárakban, titokzatos explóziók.

Budapest, február 6. (Saját tudósítónktól.) Londonból jelentik kerülő uton: A Gloke volt főszerkesztője írja: *Eorraselő szerencsétlenségek követségét a cenzura elnyomta.*

Nagy csatahajók repültek levegőbe részint a Temze torkolatánál, részint Skócia partjain. Az angol hajóhad négy csatahajót vesztett a titokzatos belső explóziók következtében. Lőszergyárakban is állandók a robbanások, amelyek okát nem tudják megállapítani.

Választójogot a hősöknek.

A képviselőház ülése.

Budapest, febr. 6.

A képviselőház mai ülésére a képviselők későn érkeztek.

Budapest környékén óriási havazás volt, s a vonatok elakadtak.

Szász Károly alelnök 11 órakor nyitotta meg az ülést.

Farkas János a hősök családjaira hívja fel a figyelmet, akikről államilag kell gondoskodni.

Bakonyi Samu kenyeret kíván az itthonmaradottaknak s jogot a katonáknak.

Nagy Vince szerint nem csak azok hősök, akik a fronton vannak, vagy elesnek a harcokban, hanem a kik békán hazajöttek. Választójogot kíván a katonák részére.

Batthyányi Tivadar gróf a frontról hazajövők részére választójogot kíván.

Károlyi Mihály gróf szerint a hősök emlékműveinek kihassználására egész részvénytársaságok alakultak. Nincs kedve ezek zsebt megőnni a választójogot kell intézményesen biztosítani a hősök részére.

Haller István szerint nagyon kevés az, amit a nemzet az emlékművekkel akar adni a névtelen millióknak. Adjon a kormány inkább választójogot.

A vita megszakítása után a ház elhatározta, hogy eszentul délután 3 tól 9 ig tartja ülését.

Ülés vége este 8 órakor.

Mit tárgyal a város.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága holnap, esütörtökön tartja közgyűlését. A megiehelőssza rövid tárgysorozatba csak néhány fontosabb ügyet vettek fel, amelyek a városi pénztár érdekében várják az elintézését.

Legérdekesebb előterjesztése lesz a közgyűlésnek a tanács ezen javaslata, hogy a Belvárosi Népbanknál elhelyezett közpénzek visszafizetésére tovább ne adjon haladékot a törvényhatóság, hanem utasítsák a tanács, hogy a gyámpénztár és alapítványi betéteknek a Belvárosi Népbanktól leendő behajtása iránt saját hatáskörében, a város érdekének legmegfelelőbb módon és időben legjobb belátása szerint a szükséges törvényszerű lépéseket tegye meg. Mintegy 80000 korona közpénzről van szó.

A közgyűlés tárgysorozata különben a következő:

1. A város polgármesterének jelentése az előző havi közigazgatás állapotáról.
2. Tanács javaslata a m. kir. halágyminiszter urnak az 1,344.000 K törlesztéses kölcsön jóváhagyása tárgyában érkezett leirata folytán szükséges intézkedésekről.
3. Ugyanannak javaslata a nem szoros értelemben vett közigazgatási alkalmazottak 1916. évi háborus segélyének fedezése tárgyában.
4. Ugyanannak javaslata a nem szoros értelemben vett közigazgatási alkalmazottak 1916. évi háborus segélyének fedezése céljából állama-segély kérése iránt.
5. Ugyanannak javaslata az 1916. évi költségvetés pénzügyi egyensúlyának helyreállítása érdekében felvett 245000 korona háborus költség fedezése végett függőkölcsön felvétele iránt.
6. Ugyanannak javaslata a Belvárosi Népbank

részvénytársaság intézetében elhelyezett közpénzeknek a biztosítása tárgyában. — 7. U. a. javaslata a nagyváradí lat. szert. káptalan várn átálánya tárgyában. 8. U. a. javaslata Dohány Róza és dr. Dohány József ingatlan kártalanítása ügyében. 9. U. a. javaslata Weinberger Hermann és neje ingatlan kisajátítása ügyében. 10. U. a. ösv. Schöch Józsefnének a Széchenyi szálloda bérletére tett ajánlatát javaslata kaposán bérterjeszti. 11. Csász János és neje bérlet át-ruhásási szerződés ügye. 12. Tanács dr. Medvigy Gábor és neje által a Szaroveszky gyermekkorházban tett ágyalapítvány alapító oklevelét tárgyalás és elfogadás végett bérterjeszti.

Bedross József főhadnagy temetése.

Tegnap délután temették el nagy részvét mellett az Ojtozi szorosnál kapott sebében hősi halált halt Bedross József főhadnagyot. A temetés teljes katonai gyászpompával ment végbe a csapatkórházban. A temelést Imrik S. Zoltán tb. kanonok végezte segédlettel.

A temetésen megjelentek: Brém Lőrinc, dr. Mazurek Gyula, Gyepes Imre, Kocsán János, Hoffmann Gyula, Gallért László, Balogh Kálmán, Ringelmann Lajos, Jancsó Lajos, Simonszky Gyula, Sterba Szabolcs, dr. Krüzer Aladár, Keszte István, Somogyi Géza, Papp Dezső, Gábor Antal, dr. Papp Károly, Fischhof Frigyes, Bardos Ferenc, Kardos Kálmán, Földes Béla, dr. Toporauer Sándor Imrik László, Zoller Frigyes és még számosan a város és a megye társadalmából és a helyőrség tisztikara.

A kórház udvara egészen megtelt gyászolókkal. A halott hősi masszív érszkoporsója egészen el volt borítva koszorúkkal és virágokkal. A szertartás végeztével a Ralikovszay temetőbe ment az imponáló gyászmene, ahol a hősök temetőjében helyezték végső nyugalomra.

Mikor a koporsót a sírba beátották, a kürtös utolsó lefújása után eldőrdült a soritűz a kivonult díszszázad fegyverszóól s a Miatyánk szavai mellett adták át az elhunyt hősi tetemét az anyaföldnek. A honvéd díszszázadot az elhunyt jóbarátja, Czeglédy Elemér százados vezette.

Koszorúk a következők:
Felszűrtetlen jó férj és apának — szerető neje és gyermekei. Felszűrtetlen Jós-kának — Apus, Anyus és Margitka. Szerető nagymamád és testvéreid — Isten veled Jós-kánk. Utolsó üdvözléteül — Csin. A kedves pajtásnak — Tóni. Igas szeretettel — Géza bátyád és családja. Utolsó üdvözléteül — Földes Béla és családja. Utolsó üdvözléteül — Micsi. Isten veled jó barátunk — Papp Dezső és neje. Utolsó üdvözléteül — Balogh Kálmán és családja. Nagyváradí 1. szert. püspökségi uradalom tisztikara — hősi kártársának utolsó üdvözléteül. Hősi bajtársának — a 4 ik honvéd gyalogezred tisztikara.

A nagydíszű temetést Veiszlovits Adolf és fia első nagyváradí temetkezési vállalata nagy pontossággal rendezte.

Megvettem egy nagy mennyiségű

eredeti berlini szabású finom, szép és sikkes mellfűzőt és azokat igen szolid áron becsajtom nagybecsű vevőim rendelkezésére.

Resztenbaum Juliska

fűzőszalonja Nagyvárad, Rákócí-at 6 sz.

Reggeli rapport a főjegyzőnél.

Minden öt percben egy emberhullám hatol be a városház emeleti folyosójára s szétterül a főjegyző szobájá előtt. Sorba állnak. Eleinte kis szavak, mint sívító puska-golyók röpködnek ide-oda, a főjegyző fogalmazója behuzza fejét a nyakába, de aztán csönd. Jón Lukács Ödön.

— Minden nap így megy, mondja razineáltan. De nem baj. Mit kíván?

— Kenyeret, megitták mind előre s most nincs.

— Takarókoskodni kell, s vigyázni, ne vegyék ki előre, mert nem adhatok többet, mint ami ki van szabva.

— Mi tudjuk, de a gyerek nem tudja.

Lukács kissé lenéz, s int Szentléleknek:

— Hat röpoődulát kiadni. És önnnek mi kell?

— Nincs se tejem, se kávé, se teám a gyermeknek cukor kellene. Itt a bizonyítvány.

— Cukrot adni orvosi bizonyítvány alapján. Cukrot esütörtökön és pénteken újra árusít a város. És önnnek?

— Beteg az anyám, nincs kenyér.

És így tovább: beteg anya, beteg gyerekek, elfogyasztottuk a liszt, a kenyérjegyeket, éhsek vagyunk, segítsen a főjegyző ur.

És Lukács Jón segít.

— Ma még, csak ma még, mondja szigoruan, holnap már nem kapnak. Nem lehet kivételt tenni.

Kérdést intéztünk a Közéletmészési Hivatalhoz, hogy mi lesz májusban és júniusban. Ezt a választ kaptuk:

— Májusban és júniusban is lesz elég ennivaló, ha mindenki betartja a szabályokat.

Hólyagos himlő Biharmegyében.

Öt megbetegedés Keményfok pusztán.

A szalontai járáshoz tartozó Keményfok pusztán még a múlt hó 27 én Orb Páteraél beköszöntött egy Apatiból jött rokona, néhány napi látogatásra jött. Beszélgetés közben elmondta, hogy nagy betegségen ment keresztül, majd meghalt, orvos nem volt, de Isten segítségével meggyógyult. Néhány napi időzés után visszautazott az Aradmegyében levő Apatinba.

Távozása utáni nap éjszakáján hirtelen beteg lett Orb Páter. Másnap már nem tudott felkelni a felesége, Orb Páterné sem, sőt egy éves gyermekük, Orb Flóra is súlyos beteg lett.

A beteg családöt meglátogatta a szomszédban lakó Ungur János és Ungur Páter. Nyolc tíz nap múlva ágyának estek ök is.

Csak ekkor hívták el a közeli Tamás-hida község orvosát, aki az első pillanatra megállapította, hogy a betegek mindáján hólyagos himlőben szenvednek.

A járványszerű, tömeges megbetegedést az orvos azonnal jelentette Csánády Jenőnek, a szalontai járás főszolgabírójának, aki rögtön széleskörű intézkedést tett a vesze-

dalem lokalizálására, egyben jelentést tett Bihar megye alispánjának is.

Miután a betegség keletkezésének okát a helyszínen felvett jegyzőkönyvben megállapította, a szentlői járási orvos, a tamásbúdi és illyei községi orvosokkal az egész Keményfok pusztai lakosságának kényeztetését rendelte el. Közel 800 személyt kellett beoltani, de elérték azt az eredményt, hogy újabb megbetegedés eddig nem fordult elő. Intézkedett Csánády főszolgabíró aziránt is, hogy a Keményfokon járt apatini vendég a járványt tovább ne terjeszthesse.

A további intézkedés Móricz Erő megyei főorvos dolga s ő is mindent megtesz, hogy a megyében a járvány el ne terjedhessen.

Rétmillió koronás örökség kegyetlen feltételei.

Tilos-e a magyar férfinak nőül menni?

A szabadsz. kir. törvényszék polgári tanácsa rendkívül érdekes és a mai viszonyok mellett egyenesen országos érdekű perben tartott perfelvétel.

A per előzményei a következők:

Vuits Pál, zentai dúsgazdag földbirtokos Zentán 1916 január hó 11-én meghalt. Körülbelül két millió koronát érő vagyonára végrendeleti intézkedést tett és pedig oly módon, hogy az egész vagyonának általános örökösévé unokáját, Vuits Verát, nevezte ki, ugy azonban, hogy csak élete fogytáig használhatja, utána pedig Vuits Vera gyermekei örököljenek. Ha pedig gyermek nélkül halna meg, — akkor a vagyon a zentai görögkeleti egyházra szálljon.

Ezt a rendelkezést Vuits Vera, egy gyönyörű fiatal szerb leány, — tisztelősen tartotta volna. Azonban a végrendelet igen különös kikötést is tartalmaz, amely annál súlyosabb beszámítás alá esik, mert a háboru alatt történt.

A végrendeletben ugyanis szóról-szóra ilyen megszövegezés van:

„Amikor unokám és általános örökösöm Vuits Vera férjhez menni szándékozik, kizárólag csak görögkeleti vallású szerbhez mehet férjhez. Ez az én határozott és megváltozhatatlan kívánságom, amely rá nézve olyan kötelező erővel fog bírni, hogy az esetre, ha más vallásbelihez menne férjhez, vagy olyan emberhez, aki nem volna szerb nemzetiségű, az esetben elveszti minden jogát az én örökségemre és semmit sem fog kapni.“

Ugyanaz az esetben tehát a görög keleti egyház örökölne:

Vuits Vera ebbe a kegyetlen intézkedésbe nem nyugodott bele.

Keresetet indított a zentai görög keleti egyház és a saját születendő gyermekei ellen a végrendelet ezen sértő kikötésének hatálytalansága ellen.

A kereset elmondja a végrendelezés körülményeit és aztán kifejti, hogy a sértés kikötés tiltott feltételt foglal magában. A kereset szavai szerint:

„Sérti ugyanis a személyes szabadságból folyó szabad akaratihatározás és lelkiismereti szabadság elvét, amide a zentai görögkeleti vallás, szerb nemzetiségűvel való házasságot enged meg és az ezen vallás és nemzetiségeken kívül állókat választásomból kizárja.“

Ugyanazzal súlyosan megtámadja a hazafias és magyar nemzeti érzést és szellemet, mert egyenesen a görögkeleti vallású és szerb nemzetiségű egyénhez — kényszerít, azon szellem alapján, amely a most folyó

háborunak, az emberiség eddigelő legnagyobb katasztrófájának felidőzőjévé vált.“

A per rendkívül érdeklődésre tarthat számot, mert elvi jelentőségű határozatot fog provokálni. Arról kell dönteni, el lehet-e tiltani Magyarországon egy leányt attól, hogy magyar emberhez menjen nőül.

18 évesek bemutató szemléje.

A m. kir. honvédelmi miniszter ur 26300—eln. 18—1916. számú körrendelete folytán ezennel közhírvé teszem, miszerint a Nagyváradon tartózkodó nagyváradi és idegen illetőségű 1899. évben született népfelkelésre kötelezettek bemutató szemléje Nagyváradon 1917. évi február hó 7, 8, 9 és 10 ik napján a következő sorrendben fog megtartatni.

1917. évi február hó 7 én (szerdén) a Nagyváradon tartózkodó nagyváradi illetőségű 1899. évi születésűek A. kezdő betűtől S ig.

1917. évi február hó 8 án (csütörtökön) a Nagyváradon tartózkodó nagyváradi illetőségű 1899. évi születésűek Sz. kezdő betűtől Z ig és a Nagyváradon tartózkodó idegen illetőségű 1899. évi születésű népfelkelésre kötelezettek közül A. kezdő betűtől K ig.

1917. évi február hó 9 án (pénteken) a Nagyváradon tartózkodó 1899. évi születésű idegen illetőségű népfelkelésre kötelezettek közül a L. kezdőbetűtől Z ig.

1917. évi február hó 10 én (szombaton) az 1899. évi születésű népfelkelésre kötelezett összes vasutasok, továbbá a Nagyváradon tartózkodó előző szemlékről elmaradt 1898—1865. évi születésű nagyváradi és idegen illetőségű népfelkelésre kötelezetteket, hogy a meghatározott napokon mindenkori reggel 8 órakor a Lázár Vilmos utca 9 szám alatti (régii esendőiskola) sorozó termében, tisztán és rendez öltözetben jelenjenek meg annál is inkább, mert a meg nem jelenők karhatalommal vezetettnek elő s ezen felül katonai büntvédi uton is felelősségre fognak vonatni.

Nagyvárad, 1917. február 1.

Eleméry Ferenc
katonai tanácsnok.

Ülnek

a munkásbiztosító bíróságnál.

A Munkásbiztosítási törvény értelmében a betegsegélyzési és balesetbiztosítási perekben külön bíróság szolgált az igazságot, mely az esküdbíróság mintájára van szervezve. Elnöke az igazságügyi miniszter által kinevezett törvényszéki bíró, nálunk Szöllőssy Gyula tanácsnok, a bíróság tagjait pedig a munkaadók és munkások sorából a pénztári közgyűlés választja. Mínt hogy a háboru alatt pénztári közgyűlést tartani nem lehet, a kormány rendelkezéssel úgy intézkedett, hogy a háboru tartamára kivételesen a munkásbiztosítási bíróság tagjait a m. kir. Állami Munkásbiztosítási Hivatal nevezi ki. A kinevezés most érkezett le Szöllőssy Gyula kir. törvényszéki bírósághoz a munkásbiztosítási bíróság elnökehez.

Bírósági ülnek a munkaadók közül: Hann Lajos, Bódy Márton, Dávid Barát, Nagy Mihály, ifj. Hegedűs János, Kovács

Kálmán, Klein Jakab, Ugarleider Mór, Báros Károly, Steinschreiber Sándor, Papp József, Paskás Lajos, Szegedi József, Stern Béla, Sitarill Ferenc, Sauereris Nándor, Sonnenfeld Adolf, Gócz Hugó, Levitter Miksa, Széles Sándor, Wiener Jenő, Stern Endre, Boros Jenő, Singer Endre, Flammann Armin, Reichard Dzsó, Weintraub Mór, Weisz Mór, Mihály Jenő

Helyettes ülők: Torszin Elek, Bukcs Miksa, Weiss Márton, Kocsis János, Grünvald Ignác, Illés Dániel, Molnár János, Ridyk József, Moskovits Miksa, Gitya József, Schwartz Jakab, Luszitig Lipót, Schlésinger Ferenc, Hirschmann Ede, Mannhardt Jenő.

Bírósági ülők a biztositottak közül: Budai László, Bagi Lajos, Weisz Vilmos, Palla János, Huszár Gyula, Schmitz Sándor, Todics György, Friedmann Bernát, Kovács Sándor, Báros Lajos, Berkovits Vilmos, Klein Gábor, Miló Lajos, Szerencsi János, Mitrós András, Rubin Adolf, Hajdu János, Pázmány János, Nagy Lajos, K. Nagy László, Baranyi János, Kiss László, Molnár Károly, Köteles Gáspár, Nagy István, Melkuho István, Weisz Ferenc, Kiss József, Lichtmann Dávid, Horvát Ferenc.

Helyettes ülők: Fodor István, Oláh István, Juhász Sándor, Knapp Lipót, Bányai László, Báros Sándor, Gergelyszku Pál, Alföldi Ferenc, Szlezsán Sándor, Kiss Lajos, Vidor Béla, Kohn Béla, Mihalovits Ödön, Herschkovits Jenő, Berkovits Hermann.

A bíróság alakuló ülését Szöllőssy Gyula elnök február 11 én 9 órára hívta össze, mikor a kinevezett ülők fogadalmat tesznek a bírói tisztség pártatlan betöltésére.

Árdrágítási perek a törvényszéken.

A foglalkozás szerű árdrágítók enyhébb büntetése.

Két nagyváradi árdrágítási eset került a törvényszékre s mihamar főtárgyaláson nyer elintézését mindkettő.

Az egyik Blau Simon esete, aki azt a nevezetes hagymát vásárolta olcsón s adta el drágán, amely a Sas gazdaságban a rendszeri befoglalás óta olyan rettenetes szagot áraszt. Az a hír, hogy ezt a hagymát már nagy ügyességgel eladják volna, nem nyer beigazolást, a hagyma ottlétét mindenki érzi.

A másik árdrágítási eset egy ismert kereskedőcégé, amely szilvalekvárt vett a galiciai menekültektől hordóban s azt áruba bocsátotta közvetítők által busás áron. Akadt is vevő rá, aki szinteg megvásárolta a szilvalekvárt, de számlát kért a fizetéséről. A cég a maximális árat tüntette ki a számlán, mire a vevő visszafordult, hogy a felemelt árat nyugtázzák. A cégnél erre összetépték a nyugtát, de kiderült, hogy ki az eladó, s az eljárást le is folytatták ellenük.

Mindazon ügyek olyanok ellen folynak, akik háboru idején nyereszkeskedési esélből iparigazolvány nélkül foglalkoznak adás-vevéssel. A törvény hiánya rögtön szembe-szökő, mert ilyenek még mérsékelik magukat, nem lévén árusításra engedélyük s elég tártatón nyuzzák a közönséget. De egyes hivatásos kereskedők azok, akik az árdrágításban excellálnak s ezek közigazgatási uton kihágási büntetéssel, pár koronával meguszszák az esetet, pedig ők állandóan a zsebünkre utaznak. Ezt gyorsan, novelláris uton orvosolni kell s egy kalap alá kell hozni az alkalmiszert árdrágítókkal.

Gerard Wilsonról.

Budapest, február 6. (Saját tudósítónktól) Berlinből érkezett hírek szerint az amerikai újságírók úgy tudják, hogy Gerard berlini amerikai nagykövetre mély hatást tett a szakítás s azt személye ellen irányulónak tekinti, mert vele nem tudattak előzőleg semmit. Mély hatással volt rá a szakítás, s azt hiszi, hogy Wilson az amerikai közvélemény nyomása alatt cselekedett. Gerard szerint az esetleges háboru Amerikára súlyos gazdasági következményekkel járna.

Németek forradalma Amerikában?

Budapest, február 6 (Saját tudósítónktól.) Párisi radikális lapok félnek, hogy forradalmi mozgalmak keletkeznek Amerikában, ahol 20.000 internált német matróz és egy millió mindenre elszánt német csatlakozik a forradalmi mozgalmakhoz.

A németek hajóikat felrobbantják.

Budapest, február 6. (Saját tudósítónktól.) Londoni jelentés szerint az amerikai kikötőkben tartózkodó német hajók parancsnokai radio-telegram úján parancsot kaptak, hogy hajóikat semmisítsék meg.

Csak a tüzérség és a repülők dolgoznak.

Berlin, február 6 A nagyfőhadiszá-
llás jelenté:

Nyugati harcok.

Kétség, fagyos időjárás következtében osekély volt a tüzérségi és repülőtevékenység. Csak az Anora és a Somme között volt a tüzérség átmenetileg erős. A Somme területen, a Maas keleti partján és a lotharingiai határ mentén folyt felderítő előretörésekről több mint 30 angol és francia és néhány gépfegyvert hoztak magunkkal.

Keleti harcok.

A rigai tengerparttól a Duna torkolati területéig sem volt különös esemény.

Macedóniai front.

A Cserna hajásban és a Sztruma lapályban időnkint élénk tüzelés.

Ludendorff, első főszállásmeister.

Munkában a buvárhajók.

— Egy buvárhajó jelentése. —

Budapest, február 6. (Saját tudósítónktól) Wolff jelentés: Egyik visszatért buvárhajók a már jelentett (lásd fentebb) összesen 7000 össztönnre súlyú angol hajón kívül elsüllyesztette

a Bitquo 2252 tonnás olasz gőzöst, egy 1500 tonnás portugál vitorlást, egy felfegyverzett 3500 tonnás szállítóhajót,

két ismeretlen nemzetiségű szállítóhajót — 2000—2000 tonna súlyjal, s egy új utasszármányt.

Bryan népszavazást kíván a háboru kérdésében.

Budapest, febr. 6. (Saját tudósítónktól.) Bryan felhívást bocsátott ki a béke érdekében Amerika népéhez. A béket fenn kell tartani, de ha a világ mégis cselekedést követene ne, népszavazáson kérdezzék meg a polgárokat, akarják-e a háborút?

Kézrekerült az iskolás leánykák réme.

A rendőrség bünygi osztályának folyosóján apró kis leánykák várakoztak tegnap délután izgatottságtól kipirult arccal. Szembesítették őket azzal a bácsival, aki a napokban olyan nagyon rájuk ijesztett az utcán.

A „bácsi“ ugyanis eleszte a rendőrség. Mi is megtörtént a napokban, hogy az iskolák körül nagy rémületet keltett egy fekete ruhás, urias kinézetű ember, aki cukrot és pénzt kínál a leánykákknak, aztán nagyon szemtelenül viselkedik. Az iskolák igazgatói, meg magánemberek részéről is több panasz érkezett a rendőrségre erről.

Jánosy Gyula főkapitányhelyettes az egész detektívágárdát, rendőrtisztviselőket és az összes posztokat utasította, hogy fokozott figyelemmel lessenek a fekete ruhás, beteges ember után.

Fülöp Pál rendőrtisztviselő különös ambícióval kutatott a gyermekek üldözője után, aki különösen a leányiskolák körül verte fel tanyáját.

Mirdjárt az első napokban megállapította, hogy az illető nem tartózkodik állandóan Nagyváradon, hanem beheráradul a vidékről. Tegnap szótlan sikerült ráakadnia a Bémer téren, villamoson követte egészen a pályaudvarig s mikor teljes bizonyossággal megállapította, hogy helyes nyomon van, a vasúti állomásnál fülén csippte.

A rendőrségen kiderült, hogy a cukros bácsi budapesti magánhivatalnok, aki jelenleg az egyik közeli faluban üdül rokonainál, s orran járogat be Nagyváradra. Eleinte tagadott, de már Vass Károly detektív és P. Nagy István polgárőrségéditst az egyes iskolákban több leánykával szembesítette, b eismerte, hogy beteges hajlama vannak a tényleg passziózt Nagyváradon is, de azt tagadta, hogy cukrot vagy pénzt kínálgatott volna a gyermekeknek.

A rendőrség tovább nyomoz, hogy nagyobb büncselekmény nem terheli-e az illetőt.

..HIREK..

* **A 26—45 évesek összeírása Nagyváradon.** A honvédelmi miniszter rendelete a 26—45 évesek pót szemléjét február 26 ától március 15-ig tartó időben állapította meg. A Nagyváradon lakó 26—45 évesek összeírása február 10-én kezdődik. Az összeírás ugyanolyan módon történik, mint ezelőtt. A pót szemlére kötelezettek tartoznak összeírási lapjaikat kiállítani, amelynek alapján sorozzák őket. Az összeíró lapon fel kell tüntetni azt is, hogy az illető hányadszor áll a sorozó bizottság elé, van-e kórházi lelete és hogy miért bocsátották el a katonaság kötelékéből. Akinek a háboru alatt katonai kórházban megállapított diagnózisa van, amely alkalmatlanná teszi a szolgálattételre, be nem sorozható. Az összeíró lapok kitöltése után rövidesen megtartják a 26—45 évesek pót szemléjét, amely március 7-ikén vagy 8-ikán kezdődik. A felmentett tisztek behívása csak a hadkiegészítő útján történik. Abban az esetben, ha a felmentett tisztek valamelyikére szükség volna, a hadkiegészítő parancsnokság névre szóló értesítés útján hívja be a felmentett tiszteket.

* **Serecs Barna Signum laudis.** A király, mint értesülünk, Serecs Barna törvénytudós tanácseselembököt a Signum laudis szal tüntette ki a harotéren szerzett érdemei elismeréséül.

* **A Keth. Kör vetítő estője.** Tegnap Bertram Brunó prem. tanár tartott igen érdekes előadást flottánk szerepéről a világháboruban. Elvezetés előadásban a tengerszállítójáróknak a csatáshajókon gyakorolt fölényét ismertette. Gyönyörű vetített képekben mutatta be a tengerszállítójárók borzalmas működését a tengereken. Múltatva senek a rettenetes fegyvernek ellenállhatatlan erejét, úgy, hogy érthetővé vált, miért meri Németország felvenni a harot Angliá minden lényűgöző tengeri uralmával. — A jövő kedden dr Némethy Gyula tb. kanonok, theol. tanár tart előadást a Rajna vidékéről, amelyet Zappelinekről fölvert képekben mutat be.

* **Az Uri Leányok Mária Kongregációja** ma délután 5 órakor tartja ülését a Szent László menedékházban.

* **A ref. Leányegyesület március teadélutánja.** Nagy érdeklődés mutatkozik városunkban a ref. Leányegyesület március 5 órakor a vármegyeház nagytermében tartandó teadélutánja iránt, amely kitűnő számokból összeállított hangversennyel és sorsolással lesz egybekötve. A sorsolásra is nagyon sok és értékes tárgyat kaptak a rendezőséghez, köztük van egy pár 37 es nőcipő is, melyet a Hungária cipőgyár küldött be azzal, hogyha a nyertes akarja, más számára is becsereleik. A tiszta jövedelem felét a hadiárvaknak juttatja a rendezőség. Számozott ülőhely 2 K, tszajegy 1 K, állóhely 1 K, sorsjegy, melyek közül minden harmadik nyer, 1 K.

*** Halálozás.** Feinsilber Sámuelné sz. Rein Regina, Feinsilber Sámuelnek, a Nagyvárad újságnomada tördelőjének felesége 30 éves korában elhunyt. Két gyermeke gyászolja. Az élete virágában elhunyt fiatal asszony temetése ma, szerdán délután 2 órakor lesz az Uri utca 11. számú háztól.

*** A Katolikus Nővédő Egyesület** a cipőtanfolyam iránt érdeklődők szives tudomására hozza, hogy a folyó évi január 3-án kezdődő tanfolyam febr. 8-án már befejezést nyer a következő két kurzus február 12-én és 13-án kezdődik. A tanfolyam egy hónapig tart és pedig minden második nap d. u. 5-8 óráig. Tandíj mindkettőre 5-5 korona. A tanfolyamon részt vevni szándékosok febr. 12-ig jelentkezhetnek a nővédelmi hivatal helyiségében — Teleki u. 19. sz. — a hivatalos órák alatt és pedig: hétfő, szerda, péntek d. e. 9-12-ig, kedd, csütörtök, szombat d. u. 3-5-ig. A januári két tanfolyamon készített cipők 9-étől kezdve néhány napig a Haltenberger Vilmos vegytisztító és kelmefestő cég Rákóczi uti kiskárában megtekinthetők.

*** Világításra** 65 voltos dinamó kapcsolótábla, benzinmotor akkumulátor eladó Kertész-utca 22. Varga.

*** 12-14 éves** ügyes lány 30 K kezdő fizetéssel felvétetik Beöthy Ödön-utca 1. sz. Vászónázlet.

*** Polcsokszirtő** HOKIM biztos szer-
tára 1 korona 80 fillér. Kapható kiskárában
Farkas István Apolló drogeriájában Rákó-
czi-ut 7/B.

Több ház forgalmas helyen eladó. Bővebbet a Nagyvárad Kereskedelmi és Forgalmi banknál, Rimanóczy-utca 6. szám.

*** Tanulófiúk** felvételnek Földstrick Kálmán könyvkötészetében Széchenyi-tér 6.

Cukorka eladás Aszódi Mihály üzletében. Fűzlet Kossuth utca Sas palota. Fiók: Csokoládé Király Rákóczi-ut. Pezsgők, Borok herceg Windischgrätz tokai pincéből. Andrénny Arad, Domay Arad és Paluzayai Pozsony mind nemes fajta borok. Friss déli-gyümölcs, dió, malagaszőlő, krach mandula gardinetnek. Friss szaloncukorka, összes létező likőrök, szilvórium, rum, seprő és törköly-pálinkák. Finom valódi konyak. Zamatos teák és kiváló finom Aszódi 8 féle zamatú pörköltkávái készen darálva. Kugler Gerbeaud bombonok főraktára. Fűzlet telefon 635. Fióküzlet telefon 610.

*** Gyönyörű rózsás arc** a nő leg-
szébb díszje. Az első ránc a szép asszony
első igazi bánata. Adjunk tehát neki módot
hogy eltüntethesse. Előlg ha a megbecsülhe-
tetlen Y-PO krém és szappant használja
melytől a bőr visszanyeri ruganyosságát el-
tűnteti a ráncokat, szeplőket, mitesereket,
májfoltokat, pattanásokat és bőr vörö-
ségeit. Kapható: Farkas István „Apolló”
drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B
Rimanóczy-palota.

ÖR felvétetik a Fekete Sashoz. Jelent-
kezhetni a gondaoki irodában. Sas-passage
24 számú lépcső.

*** A Polgári takaré- és segélyszövet-
kezet** 19. évtársulatának törzsbetétei a ré-
gese osztalékkal együtt e hó 29-től kezdve
kifizettetnek.

*** Ertesítés.** A nagyvárad Hitelbank
ut. Takaré- és Segélyszövetkezet XII-ik év-
társulatának kifizetése f. hó 15-én meg-
kezdődtek.

*** Köhögés,** hurut, rekedtség és el-
nyálkásodás ellen gyors és biztos hatású szer
a Farkas féle hurut szeletke. Ára 1 kor.
Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájá-
ban Nagy-várad, Rákóczi-ut 7/B. Tájéko-
sért kapható.

SZÍNHÁZ.

Heti műsori

Szerda: Démonok.
Csütörtök: Démonok.
Péntek: Három a kislány.

Démonok.

Hajó Sándor „komédiáját” Budapestben bizonyonyal jobban élvezik, mint vidéken. Ugy látszik, Hajó valamelyik fővárosi egye-
temi orvostanári figurázsa ki és az egész
darab ezért a kifigurázásért íródott. A mel-
lékesnek ekként főcélja elilléptetés azután
meg is érzik az egész darabon: az ember
néha szinte érzik, milyen nehezen vezet a
szerző a megismerésen ötleteszégéy bonyo-
dalmat a kifigurázandó doktor egyéniségé-
nek megfelelő kibonyolítás felé. Az efféle
erőltetés nem szokott a színműveknél elő-
nyére szolgálni. A Démonoknál is az első
felvonás elég gyorsan perdel, de a pointje
hatástalan marad, a második már vontatot-
tobb, a harmadik pedig azt a benyomást
kelti a nézőben, hogy a szerző szeretne már
kibabalyodni a bonyodalomból, de csak vagy
két-három különböző próbálgatás után sikerül
szegénynek. Az előzetes reklámok után a
közönség határozottan csalódottan távozik e
színházból. Pedig van itt ott egy-egy jó
ötlet (pl. „a csunyasság abban van előnyben
a szépség fölött, hogy a szépség elmúlik,
de a csunyasság — az ugyan megmarad”)
bár ez is igaz, hogy a tréfás mondatok sok-
szor csak dohányszáknak, sőt kapadokány-
zóknak valók s a darab fölfogása a nő ér-
vényességéről is teljesen léha, még „komé-
diának” is. Általában kár volt a jó ötleteket
ilyen gyenge mese szálára és ilyen alacsony
nívójú környezetbe belésszni.

Az előadás általában jól ment, s a mi
előnye volt a darabnak, azt éreztetve jutt-
tatta. Polgár Mariska kedves ötletességé és
elevenessége sok bájút kölcsönözött szerepének,
Tóth Elek egy lehetetlenül akaratsétkéll
férfi szerepét dolgozta fel kitűnően, Bihari
Akos a tudós doktort játszotta teljesen a
szerző felfogásának megfelelően, igen szép
sikerrel. Szigeti (helyiérdekű maszk) és
Ivánfi kis szerepben ügyeskedtek. Kassioz
Eszter sok komoly igyekezővel tett bizony-
ságot, de a szerep nem felelt meg az ő
egyéniségének. Az övönél sokkal több tem-
peramentum kellett volna szerepéhez.

Három a kislány. Hajó Sándor teg-
nap este bemutatott komédiájának sorozatos
előadásai után pénteken este a közkezdelt
Schubert operatta, Három a kislány kerül
színpadra. Ma estén Schubertet Bihari Sándor,
a népszerű baritonista énekl.

Délutáni előadások. Szombaton
délután a Lengyel-rér telti be a másort, va-
sárnap délután pedig a még mindig zsutolt
hússakat vonzó Zsuzsi kisasszony.

Kárpáthy Zoltán. A színházi hé-
tszult házat biztosító műsordarabjai közül
való a szombaton este színikerülő Kárpáthy
Zoltán, amelyet a múlt héten mutatott be a
Szigligeti színház d. am. együtt. A ki-
tűnő Jókai drámában Bihari Akos, Zsoldos,
Kassioz, H. Körössy Juci és Szigeti jutnak
kittűnő szerepekhez.

Főszerkesztő: Dr. KRÜGER ALADÁR
Felelős szerkesztő: DR. PAPP KÁROLY

VIGADÓ
mozgó-
színház

Szerdán
Az erdők mélyén
dráma 4 felv.

Előadások kezdete: Szombaton, va-
sárnap és ünneppnapon 8 órakor és
hétköznapokon 5-kor.

URANIA
mozgó-
színház

Szerdán
Az ártatlan áruló
dráma 3 felv.

Előadások kezdete: Szombaton, va-
sárnap és ünneppnapon 3 órakor és
hétköznapokon 5-kor.

APOLLÓ
mozgó-
színház

Szerdán
A hűtlenség iskolája
dráma 3 felv.

Előadások kezdete: Szombaton, va-
sárnap és ünneppnapon 8 órakor és
hétköznapokon 5-kor.

Heti árjegyzék:

- China ezüst kenyér kosár fogóval . . . 5 K
- China ezüst cukor tartó fogóval . . . 5 K
- China ezüst vaj tartó fogóval . . . 5 K
- China ezüst cukor kosár fogóval . . . 5 K
- China ezüst gyümölcs állvány tálal. . . 5 K
- China ezüst dohányszó készlet tálcával . . . 5 K
- China ezüst gyümölcs kosár színezve . . . 5 K
- Alpaca torta állvány majolika betéttel . . . 5 K
- Alpaca kenyér kosár majolika betéttel . . . 5 K
- China ezüst talpas állvány színezve . . . 5 K
- Majolika vizes kanecso színezve . . . 5 K
- Majolika téstész tál színezve 6 tányérral . . . 5 K
- Majolika virágváza színezve roccoco . . . 5 K
- Befőttes készlet színezve roccoco 6 tányérral . . . 5 K
- Befőttes állvány színezve 6 tányérral . . . 5 K
- Likőr készlet tálcával aranyozva 6 szem . . . 5 K
- Boros készlet roccoco aranyozva 6 szem . . . 5 K
- Sörös készlet roccoco aranyozva 6 szem . . . 5 K
- HADI MOZSÁR PORCELLÁN ŪTŪVEL . . . 6 K**
- China ezüst talpas gyümölcs állvány . . . 10 K
- Mosdó készlet fayence színezve roccoco . . . 10 K
- Gyermek mosdó készlet színezve felszerelve . . . 10 K
- Fűszer készlet színezve felszerelve állványval . . . 10 K
- Teás készlet színezve aranyozással 6 szem . . . 12 K
- Kávés készlet színezve aranyozással 6 szem . . . 12 K
- Feketekávés kész. tálcával színezve 6 szem . . . 12 K
- Ebédő kész. sz. aranyozással roccoco 6 sz. . . 36 K
- Ebédő kész. sz. aranyozással roccoco 12 sz. . . 80 K

Konyha felszerelések, zomán-
cozott acél főző edények, Evő-
eszközök, kávéházi és ven-
dégli felszerelések.

Képheretezés, ablak üvegezés
gyorsan és pontosan előnyös
árban készül.

Eladás nagyban és kicsinyben.

KOMLÓS TESTVÉREK

üveg nagykereskedés
Zöldfa-u. 13. Telefonszám 372.

Mindenféle vidéki megrendeléseket a zonnal szállítunk.

Telephon 92. sz.

Alabástrom szappan

legjobb és legtisztább anyagokból készül, kitűnően habzó, igen tartós, teljesen lugmentes finom szappan kellemes illatánál fogva általánosan elvan terjedve

1 db ára 3 kor. 50 fillér.

EMIR

keleti hajfestő

legszebb fekete, vagy barna színre fest néhány perc alatt minden haját, bajuszt és szakált. Teljesen ártalmatlan. Használata egyszerű és a festés igen sokáig tart. Óvakodjunk utánszaktól csak **EMIR** névvel ellátott dobozokat fogadjunk el.

1 készlet ára 3 kor. 50 fillér.

Ha szeplőjétől és pattanásoktól meg akar szabadulni, ha üde, friss arcot akar, úgy használjon

alabástrom arczerémet

kétféle minőség van forgalomban nappali és esteli használatra

1 tégely ára 1 kor. 30 fill.

Fenti szerek kaphatók;

NÉMETH PÁL

„Arany Kereszt”
gyógyszertárában.

Nagyvárad, Szent László-tér.
(Városháza mellett.)

Bubla és Társa.

Cégtulajdonos: Bubla József
Sztaroveszky-utca 1.

Minden kapható e fűszer és csemege kereskedésben.

Szalámi, sajt, szalonna,
kitűnő **Málnaszörp,**
Törley pezsgő, valódi
kitűnő **ó-borok.**

Saját termésű bor.

Szappanok. Naponta friss izletes házikenyer. Felvágott fa házhoz szállítva. Élelmi cikkek. Naponta friss vaj, remek lipthói turó.

Telefonszám 11-49.

IZSÁK LIDIA

elsőrendű fűzőszalon

Nagyvárad,

Park-szálloda

Nagy Sándor-u. 1.

előtérben.

Fűzőket a legelső divat szerint 2 óra alatt elkészítünk, kész fűzőkben egyenes tartók, melltartók és háskötőkben nagy választék. Fűzőket választás végett vidékre is küldünk, tisztításokat és javításokat pontosan elkészítünk Szilgietti színház művésznőinek egyedüli szállítója.

Telefon: 11-53.

Mezőgazdáknak saját gazdasági szükségletükre szolgáló köles hántolását a Hadi Termény-Részvénytársaság feltételei szerint elvállaljuk.

Moskovits Adolf és Fiai

„Adria” R. T. Nagyváradon.

Nagyteleky és Arany János utca sarkán lévő házban egy csemegeüzletnek kiválóan alkalmas

üzlethelyiség

március hó 1-re kiadó.

Értekezni lehet a házmesternél, vagy **INCZE** irodában, Bémer-tér 3 ik szám alatt.

Beraktározás!

Áruk, butorok, termények stb. rövidebb-hosszabb időre való beraktározására megfelelő helyiségek, ezeken kívül boros- és száraz pincék, istállók, kocsiszinek is állandó rendelkezésre. A beraktározott tárgyakat tűz-és betörés ellen biztosítjuk. Közelabbi felvilágosítással szolgál a

Fekete Sas és Zöldfa Rész.-Társ.
beraktározási osztálya.

Iroda: Sas-pasage, 24. sz. lépcső. Telefon 1400

Vas és rézágak

afrik és lószőrmatracok, amerikai és sudrony-ágybetétek: összehajtott ágyak eredeti gyári árakon kaphatók

Tátray Sándor

r-t.-nál Körös-utca 11.

Telefon szám: 558

Kiadó. Arany János-utca 7. sz. házban egyedülálló 4 szobás modern lakás fürdőszoba s egyéb mellékhelyiségekkel 1917 május 1-re értekezhetni a Postári Takarékpénztárnál. Kossuth-utca.

Eladó olcson 500.000 darab téglát értekezhetni a Nagyvárad Kereskedelmi és Forgalmibank részvény-társaságnál Rimanócy-utca 6.

Vegyünk Osztálysorsjegyet az új föelárusítónál az

Ujvárosi takarékpénztár r.-t.-nál

Szent László-tér 5. Telefon 994.

A VI ik osztály huzása február 14 től március 13 ig tart, amely alkalommal 33 ezer nyeremény 10 millió 555.000 korona összegben huzatik ki.

A kedveltebb számokból még néhány napig a következők kaphatók:
94315-61 64325 92106 től 92123 és 88513 ól 88523 sorsszámig.